

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral			
Código	O05G120V01933			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	visarmiento@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos

C4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
C45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
C46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente
C49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas
C50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar as dificultades no ámbito da linguaxe oral, informais e colaborar no seu tratamento e investigación.	A1	B10	C4	D1
	A2	B12	C6	D2
	A3		C8	D7
	A4		C11	D8
	A5		C13	D9
			C16	D12
			C43	
			C45	
			C49	
			C61	
			C62	
			C63	
			C64	

Adquirir recursos que permitan a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con dificultades na aprendizaxe oral.	A1	B1	C4	D1
	A2	B4	C6	D2
	A3	B6	C8	D7
	A4	B11	C13	D8
	A5		C15	D9
			C16	D13
			C17	D14
			C20	D15
			C23	D16
			C43	D17
			C45	
			C46	
			C49	
			C50	
			C63	
			C67	
Deseñar e aplicar diferentes estratexias e métodos de prevención e intervención psicoeducativa que permitan, en colaboración con profesionais especializados, favorecer o desenvolvemento da linguaxe oral na aula.	A1	B5	C4	D1
	A2	B6	C6	D2
	A3	B7	C11	D7
	A4	B10	C13	D8
	A5	B11	C15	D9
			C16	D17
			C20	
			C23	
			C61	
			C63	
			C64	
			C67	

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral	Contextualización histórica. Enfoques teóricos. Conceptos básicos.
As dificultades no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral	Conceptualización. Dimensións. Bases anatomofisiolóxicas. Tipoloxías.
Procedementos de avaliación psicoeducativa da linguaxe oral e de identificación das dificultades	Aspectos previos. Probas de avaliación. Avaliación das dificultades de comunicación no TEA. Avaliación dos trastornos de articulación. Avaliación das dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Avaliación dos trastornos da fluidez verbales. Avaliación dos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Avaliación dos trastornos da voz
Procedementos de intervención no contexto da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Aspectos previos. Intervención nas dificultades de comunicación no TEA. Intervención nos trastornos de articulación. Intervención nas dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Intervención nos trastornos da fluidez verbais. Intervención nos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Intervención nos trastornos da voz.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Contextualización. Investigación previa. Novas tendencias. Aplicación prácticas no contexto educativo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Traballo tutelado	7.5	29.5	37
Estudo de casos	13	68	81
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballo tutelado	Resolución de actividades na aula baixo a dirección do profesor.
Estudo de casos	Análise e propostas de intervención en casos con dificultades na comunicación e linguaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Presentación da temática
Estudo de casos	Traballos dirixidos a profundizar na temática
Traballo tutelado	Resolución de casos prácticos de trastornos da linguaxe e a comunicación

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Traballo práctico na aula arredor dos contidos da materia	20	B1 B6 B11	C43	D1 D2 D7 D8 D9 D15 D16
Estudo de casos	Análise e estudo de casos prácticos relacionados cos contidos da materia	50	B1 B5 B6		D1 D2 D8 D9 D15 D16
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva con respostas alternativas	30	B1 B6	C45 C46 C49	D2 D7 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames". Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte. Para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballos e estudos de caso/resolución de problemas). En caso de non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. O alumnado non asistente será avaliado a través dunha proba teórico-práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alegre, J.R. & Pérez, M., **Guía práctica de los trastornos del lenguaje: descripción e intervención.**, Lebón, 2008
Clemente, R.A., **Desarrollo del lenguaje: manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos.**, Octaedro, 2009
Diéguez-Vide, F. & Peña-Casanova, J., **Cerebro y Lenguaje: sintomatología neurolingüística.**, Panamericana, 2012
Peña, J., **Manual de logopedia.**, Masson, 2013

Bibliografía Complementaria

Acosta, V. & Moreno, A., **Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje.**, Masson, 2001
Bustos, I., **Trastornos de la voz en edad escolar.**, Aljibe, 2000
Del Río, M.J. & Torres, V., **Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo.**, Prentice-Hall, 2006
González, J.N., **Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos.**, Panamericana, 2002
Mendoza, E., **Trastorno específico del lenguaje.**, Plármide, 2016

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305
Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas no tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza alcanza o espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensino mixto ou semipresencial, as metodoloxías levarían a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensino a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

□ Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase ademais o uso da plataforma de teledocencia Fatic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

□ No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente común.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense en calquera do tres modalidades de ensino previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense, tanto para o alumnado asistente, como para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensino mixto ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles.

Si non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou se realizarían exclusivamente de forma virtual.

Si a situación é de ensino a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican:

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, excepto no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional

Non hai.
